

**UCHWAŁA NR XXXIII/289/2014
RADY GMINY BOGORIA**

z dnia 27 marca 2014 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogoria na lata 2014 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t Dz. U. z 2013r poz.594 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (j.t Dz. U. z 2013 r poz. 182 z późn. zm.)

Rada Gminy w Bogorii uchwala, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogoria na lata 2014-2020 stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

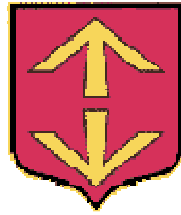
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bogoria.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

Przewodniczący Rady Gminy

Maciej Tutak

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXIII/289/2014
Rady Gminy Bogoria
z dnia 27 marca 2014 roku

Strategia

Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Bogoria na lata 2014-2020

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce	5
III.	Diagnoza sytuacji społecznej	7
	3.1. Charakterystyka Gminy Bogoria	7
	3.2. Problemy społeczne w gminie	9
	3.3. Proces rozwiązywania problemów społecznych	14
	3.4. Identyfikacja podstawowych problemów społecznych	15
IV.	Opis głównych problemów w zakresie polityki społecznej	16
	4.1. Bezrobocie	16
	4.1.1 Skutki pozostawania bez zatrudnienia	18
	4.2. Bezdomność	20
	4.3. Problemy społeczno-wychowawcze rodzin	21
	4.4. Alkoholizm	23
	4.4.1 Społeczne skutki nadużywania alkoholu	23
	4.5. Niepełnosprawność – charakterystyka problematyki i społeczne skutki	25
	4.6. Problemy narkomanii i uzależnień	27
	4.7. Przeszłość oraz przestępczość nieletnich	28
V.	Podstawowe cele „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bogoria”	29
VI.	Program rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Bogoria	30
	6.1 Przeciwdziałanie bezrobociu	30
	6.2 Przeciwdziałanie bezdomności	32
	6.3 Pomoc na rzecz rodzin i dzieci z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	33
	6.4 Pomoc na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym	33
	6.5 Pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych	35
	6.6 Zapobieganie narkomanii	36
	6.7 Zapobieganie przestępczości i przestępczości nieletnich	36
VII.	Podmioty zaangażowane w realizację Strategii	37
	7.1 System monitorowania Strategii	37
VIII.	Finansowanie Strategii	39
IX.	Oczekiwane wskaźniki realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	39
X.	Wnioski i uwagi końcowe	39

I. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogoria na lata 2014-2020 to dokument, którego przyjęcie jest ustawowym obowiązkiem Gminy wynikającym z treści art. 17 ust.1, pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, która przekazuje realizację zadań z zakresu polityki społecznej wynikających z polityki regionalnej Unii Europejskiej.

Przed instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym stoją trudne do rozwiązania problemy społeczne bez zaspokojenia których społeczeństwo nie może sprawnie funkcjonować. Chodzi tu o takie potrzeby z obszaru życia społecznego jak: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo, edukacja, praca, pomoc społeczna, profilaktyka uzależnień.

Rozwiązywanie tych problemów jest procesem długofalowym, należy więc strategicznie podejść do problemów społecznych również na poziomie lokalnym. Celowym jest zdiagnozowanie problemów społecznych występujących w Gminie Bogoria i wytyczenie strategicznych kierunków w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”.

Przedstawione w strategii podejście do problemów sfery społecznej pozwala zminimalizować niekorzystne zjawiska związane ze sferą ubóstwa.

Realizacja zadań pomocy społecznej wymaga wypracowania niekonwencjonalnych form pracy, profesjonalnego i systematycznego diagnozowania problemów społecznych w gminie.

Opracowana strategia problemów społecznych pozwala na rozszerzenie i pogłębienie form pomocy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej np. na szczeblu powiatowym.

W ujęciu strategicznym, pomoc społeczna nie koncentruje się wyłącznie na wspieraniu potrzebujących pomocą materialną lecz na:

- wypracowaniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej dla osób z problemami społecznymi przy współpracy z instytucjami i organizacjami społecznymi,
- systematycznemu wdrażaniu modelu pomocy zintegrowanej,
- wzmocnieniu postaw aktywnych.

Ważną rolę w modelu strategicznym pomocy społecznej odgrywa również system wsparcia psychologicznego poradnictwa w rozwiązywaniu problemów indywidualnych i profesjonalnej pracy socjalnej, zważywszy fakt, że problemy społeczne nie są cechą

pojedynczych osób lecz całych środowisk. Takie postrzeganie negatywnych zjawisk pozwala na strategiczne rozwiązywanie problemów społeczności lokalnej.

Podejście strategiczne (systemowe) jest szansą na skuteczne wyłączenie osób z systemu pomocy społecznej w wyniku ich reintegracji zawodowej.

Systemowe rozwiązania w funkcjonowaniu pomocy społecznej dają szansę następnemu pokoleniu na samodzielne funkcjonowanie bez korzystania z systemu pomocy społecznej.

Najczęstsze trudności jakie występują w rodzinach w dziedzinie pomocy społecznej są związane z:

- bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego szczególnie w rodzinach wielodzietnych i z osobami niepełnosprawnymi,
- trudnymi warunkami materialnymi w rodzinach z długotrwałym bezrobociem (konflikty wewnątrzrodzinne),
- przewlekłymi chorobami,
- przemocą fizyczną i psychiczną w rodzinach z problemem nadużywania alkoholu i narkotyków,
- trudnościami emocjonalnymi, narastającymi konfliktami kończącymi się rozwodem,
- przestępczością nieletnich.

Dotychczasowe doświadczenia pracy Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że tylko systemowe podejście do problemów społecznych ma szansę na trwałe rozwiązywanie w/w problemów.

II. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce.

Od 1 maja 2004 r. Obowiązuje nowa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z póź. zmianami), która wprowadziła szereg nieznanych dotąd przepisów.

Nowa ustawa o pomocy społecznej kontynuuje model pomocy społecznej ukształtowany nieaktualną już ustawą z 1990 r. uzupełniony nowymi przepisami z dziedziny polityki społecznej.

Według ustawy, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości.

Umożliwia osobom i rodzinom żyć w warunkach odpowiadających godności człowieka.

System pomocy społecznej określają następujące ustawy:

- ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003r. Nr. 228, poz.2255 ze zmianami). Ustawą o świadczeniach rodzinnych zlikwidowano dotychczasowy system świadczeń rodzinnych i wprowadzono tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, które zastępują dotychczasowe zasiłki i świadczenia np. zasiłek wychowawczy, świadczenie z funduszu alimentacyjnego.
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz.1001) jest aktem prawnym określającym sposób i tryb organizowania prac społecznie użytecznych oraz zasady ustalania świadczenia za wykonywane prace społeczno-użyteczne w Polsce.
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982r. Nr 35 , poz.230 ze zmianami)- nowela z 28 marca 2003r. zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które również na mocy ustawy uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych.
- ustawa o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003r. Nr 122, poz.1143) stwarza szansę na powrót do społeczeństwa tym osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Kładzie nacisk na aktywizację środowisk

marginalizowanych zawodowo i społecznie a także wspiera zatrudnienie dla tych środowisk. Ma szczególne zastosowanie do osób bez własnych dochodów, bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców. Osobom tym nowa ustawa oferuje zatrudnienie socjalne w Centrach Integracji Społecznej lub jako wspierane zatrudnienie socjalne u przedsiębiorców.

Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu. Wsparcie może polegać na skierowaniu danej osoby przez PUP do pracy u przedsiębiorcy, który otrzymuje część wynagrodzenia przez pierwsze 12 miesięcy z Funduszu Pracy.

- ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. z 2003r. Nr 96, poz.873) - ważny akt prawny, który wprowadza kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce.

Podstawę opracowania strategii stanowiły materiały zebrane z Urzędu Gminy w Bogorii, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogorii Powiatowego Urzędu Pracy w Staszowie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie, Powiatowej Komendy Policji w Staszowie oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii.

W oparciu o diagnozę problemów społecznych występujących na terenie Gminy Bogoria, którą sporządzono wykorzystując dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego została opracowana strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej na najbliższe lata. Strategia jest rozwinięciem działań oraz założeń programowych realizowanych w sferze pomocy społecznej oraz podstawą do podejmowania długofalowych, zintegrowanych działań rozwojowych szczególnie w postaci programów lokalnych.

III. Diagnoza sytuacji społecznej.

3.1. Charakterystyka Gminy Bogoria.

Gmina Bogoria liczy 7961 mieszkańców (dane z Rocznika Statystycznego za 2012r.).

Położona jest w południowo – wschodniej części Województwa Świętokrzyskiego.

Powierzchnia i ludność

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²			Ludność ogółem			W tym:					
	Stan na 31.12. 2010r.	Stan na 31.12. 2011r.	Stan na 31.12. 2012r.	Stan na 31.12. 2010r.	Stan na 31.12. 2011r.	Stan na 31.12. 2012r.	mężczyźni			kobiety		
							31.12. 2010r.	31.12. 2011r.	31.12. 2012r.	31.12. 2010r.	31.12. 2011r.	31.12. 2012r.
Województwo Świętokrzyskie	11711	11711	11711	1266014	1278116	1273995	616462	624269	622370	649552	653847	651625
Powiat staszowski	925	925	925	73125	74126	73858	36213	36769	36648	36912	37357	37210
Gmina Bogoria	123	123	123	7983	7988	7961	3990	3960	3951	3993	4028	4010

Źródło: Urząd Statystyczny w Kielcach

Struktura ludności w okresie 31.12.2010r.- 31.12.2012r.

Wyszczególnienie	Ludność w wieku:								
	przedprodukcyjnym			produkcyjnym			poprodukcyjnym		
	31.12. 2010r.	31.12. 2011r.	31.12. 2012r.	31.12. 2010r.	31.12. 2011r.	31.12. 2012r.	31.12. 2010r.	31.12. 2011r.	31.12. 2012r.
Powiat staszowski	14505	14369	14044	46218	47027	46769	12398	12730	13045
Gmina Bogoria	1749	1706	1670	4811	4836	4835	1423	1446	1456

Źródło: Urząd Statystyczny w Kielcach

Referat Spraw Obywatelskich U.G. Bogoria

Ludność w wieku produkcyjnym **na dzień 31.12.2010r.** stanowi ok. 60 % w gminie, ok. 7% w powiecie , w wieku poprodukcyjnym ok. 18% w gminie i 2% w powiecie **na dzień 31.12.2011r.** ok.61% w gminie, 7% w powiecie, w wieku poprodukcyjnym ok.18% w gminie i 2% w powiecie; **na dzień 31.12. 2012r.** ok.61% w gminie, 7% w powiecie, w wieku poprodukcyjnym 18% w gminie i ok.2% w powiecie ogólnej liczby ludności.

Ludność Gminy Bogoria w latach 2007-2013

Wyszczególnienie	Ludność ogółem stan na:						
	31.12. 2007r.	31.12. 2008r.	31.12. 2009r	31.12. 2010r	31.12. 2011r	31.12. 2012r.	31.12. 2013r.
Gmina Bogoria	7956	7974	7984	7983	7988	7961	8079 - pobyt czasowy

Źródło: Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy w Bogorii.

Przeprowadzona analiza ludności Gminy Bogoria w latach 2007-2013 wykazuje wzrost liczby ludności w 2013r. w porównaniu do 2007r. o 122 osoby.

Ruch naturalny ludności w liczbach bezwzględnych.

Wyszczególnienie	Małżeństwa							Urodzenia							Zgony							Przyrost						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gmina Bogoria	63	49	49	60	47	43	49	88	104	104	97	96	76	79	106	82	99	100	101	105	111	-18	22	5	-3	-5	-29	-32

Źródło : Urząd Statystyczny w Kielcach

Urząd Stanu Cywilnego w Bogorii

Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy Bogoria

W badanym okresie w latach 2008 i 2009 notuje się dodatni przyrost naturalny, natomiast w latach 2010 - 2013 jest on ujemny. Najbardziej drastyczny jest rok 2013, gdyż zmarło o 32 osoby więcej niż się urodziło.

Charakterystyczną cechą ostatnich lat transformacji systemowej jest obok widocznych zmian pozytywnych, pojawianie się zjawisk negatywnych, które wywierają duży wpływ na życie społeczeństwa.

W Gminie Bogoria, podobnie jak w całym kraju, do zjawisk negatywnych można zaliczyć przede wszystkim ubóstwo i bezrobocie. Źródłem tych dwóch kwestii jest między innymi konieczność dostosowania się przedsiębiorstw do warunków gospodarki rynkowej.

Obok bezrobocia i ubóstwa istotnymi kwestiami społecznymi są: alkoholizm, dzieci z rodzin niepełnych, ubogich, patologicznych, trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych jak również problem ludzi starych i niepełnosprawnych.

Na terenie Gminy Bogoria, problemy społeczne podejmowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

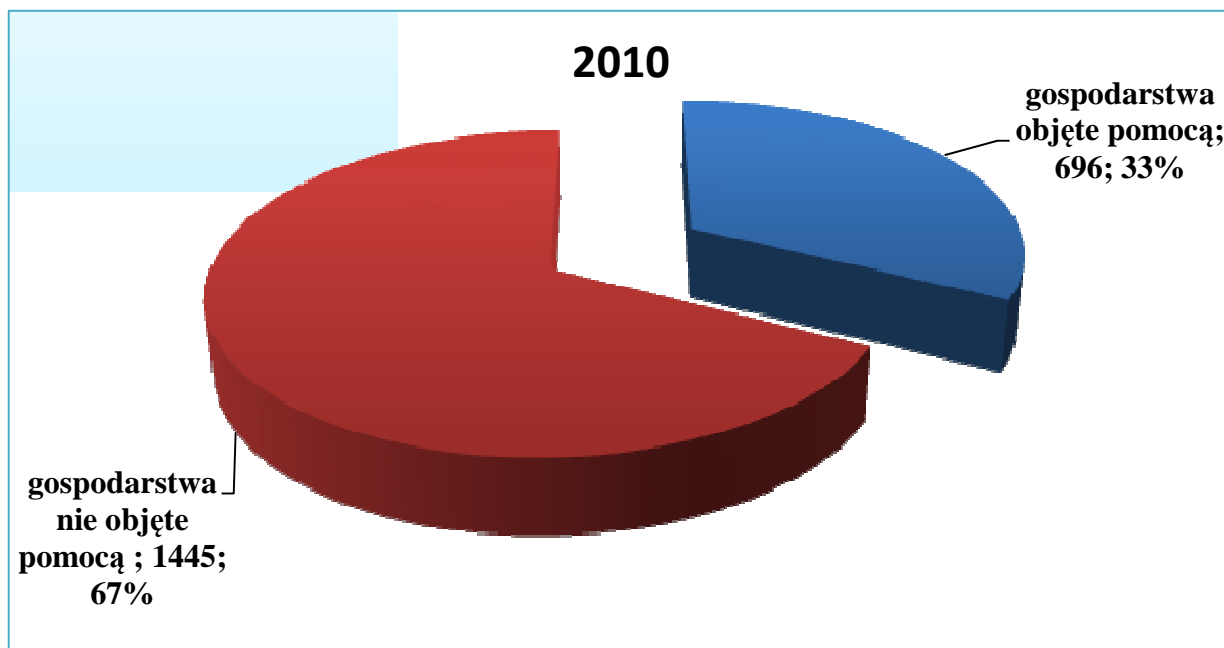
3.2. Problemy społeczne w gminie.

W trakcie opracowywania strategii zidentyfikowano problemy społeczne występujące w gminie i wskazano główne problemy społeczne, których skuteczne rozwiązanie warunkuje poprawę sytuacji społecznej mieszkańców całej gminy.

W Gminie Bogoria istnieje 2140 gospodarstw domowych – na dzień 31.12.2010r., na dzień 31.12.2011r.,– 2174 gospodarstwa, na dzień 31.12.2012r. – 2174 gospodarstwa, na dzień 31.12.2013r., - 2197 gospodarstw domowych (dane z Referatu Spraw Obywatelskich U.G. Bogoria).

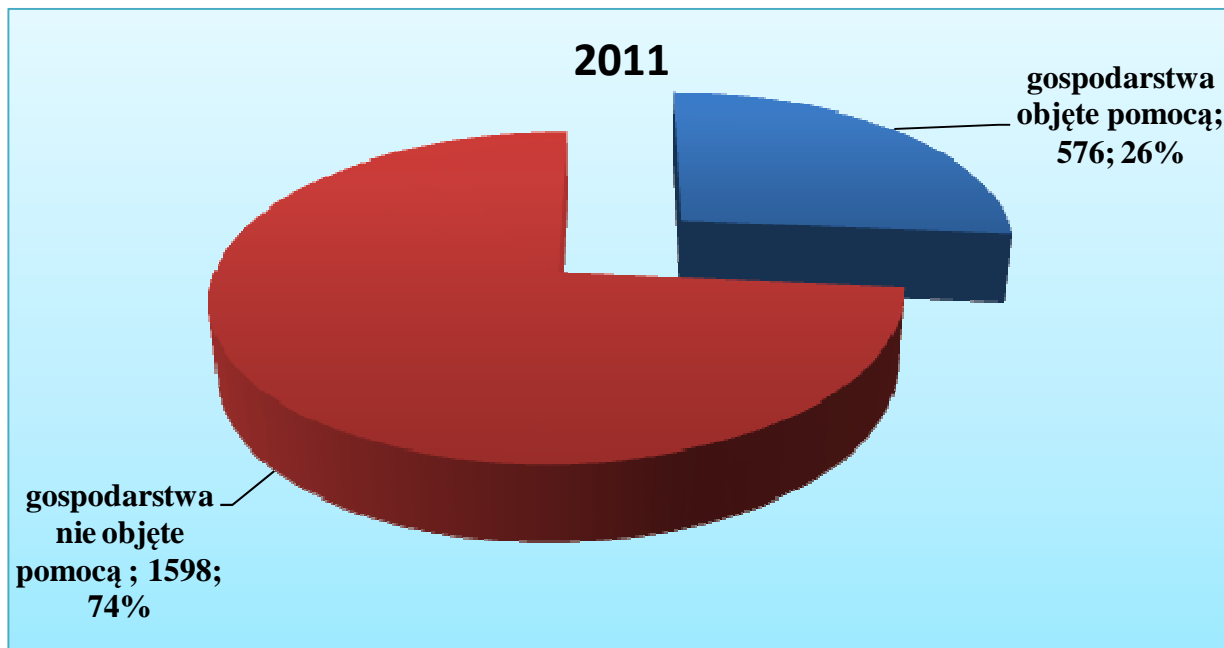
Liczba gospodarstw domowych, objętych pomocą społeczną w stosunku do ogólnej liczby gospodarstw domowych – udział procentowy.

Rok 2010:

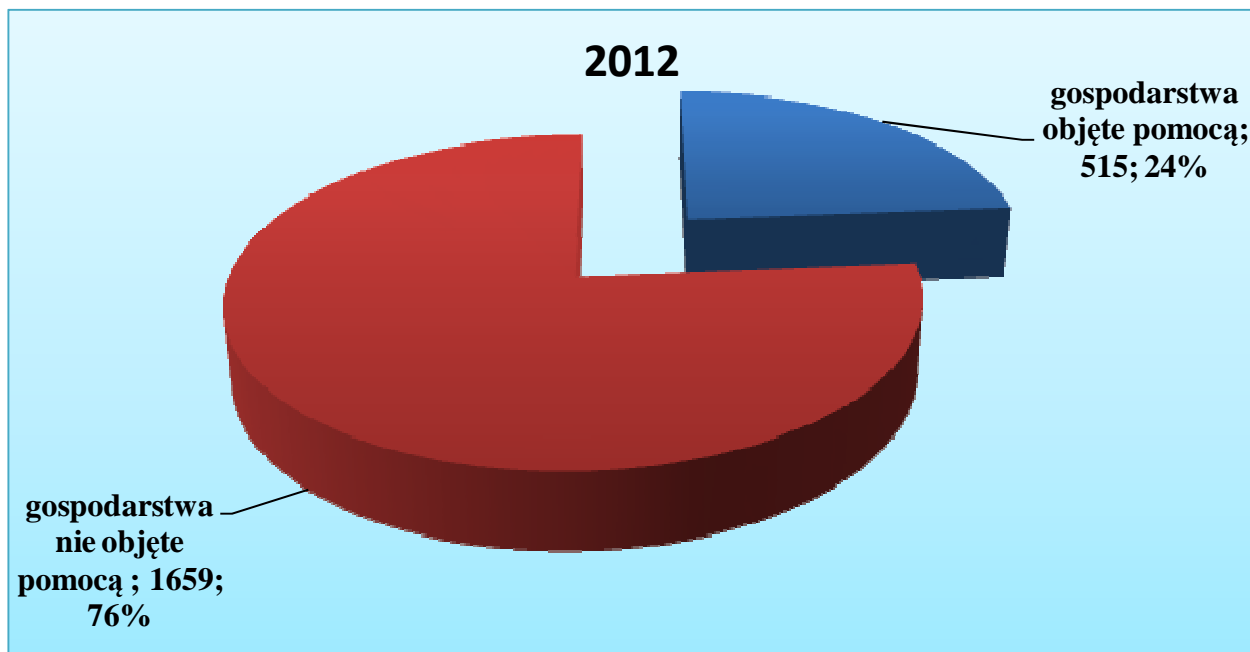
- liczba gospodarstw objętych pomocą społeczną 696 (33%)
- liczba gospodarstw nie objętych pomocą społeczną 1445 (67%)
- ogólna liczba gospodarstw domowych – 2140 (100%)

Rok 2011:

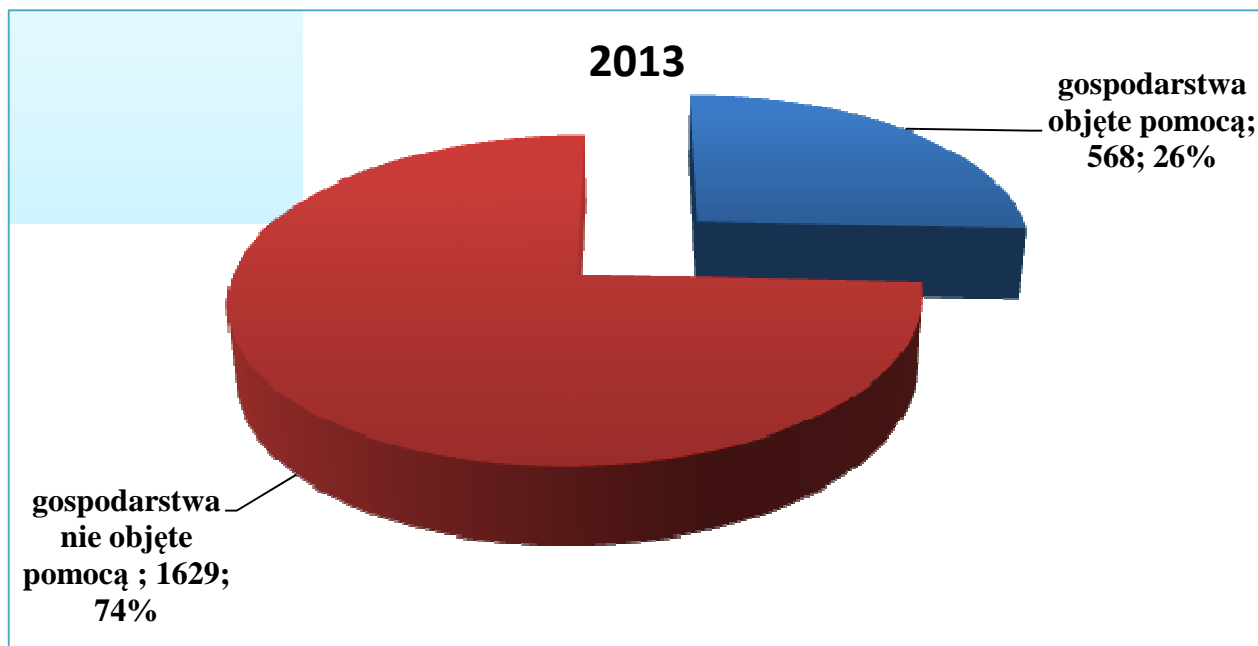
- liczba gospodarstw objętych pomocą społeczną 576 (26%)
- liczba gospodarstw nie objętych pomocą społeczną 1598 (74%)
- ogólna liczba gospodarstw domowych – 2174 (100%)

Rok 2012:

- liczba gospodarstw objętych pomocą społeczną 515 (24%)
- liczba gospodarstw nie objętych pomocą społeczną 1659 (76%)
- ogólna liczba gospodarstw domowych – 2174 (100%)

Rok 2013:

- liczba gospodarstw objętych pomocą społeczną 568 (26%)
- liczba gospodarstw nie objętych pomocą społeczną 1629 (74%)
- ogólna liczba gospodarstw domowych – 2197 (100%)

Pomocą finansową objęte są głównie rodziny. W 2010r., pomocą społeczną objętych było 696 rodzin co stanowi 33 % ogólnej liczby gospodarstw domowych, natomiast w 2011r. – 576 rodzin tj. 26%, w 2012r. – 515 rodzin co stanowi 24%, w 2013r. – 568 rodzin co stanowi 26% ogólnej liczby gospodarstw domowych.

Liczba i struktura rodzin objętych pomocą na przestrzeni lat 2008-2013

Lp.	Wyszczególnienie	ROK					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Rodziny ogółem	534	505	537	453	444	438
2.	Rodziny z dziećmi	433	403	386	319	311	303
3.	Rodziny emerytów i rencistów	58	69	80	58	54	58
4.	Jednoosobowe gosp. domowe	50	52	96	79	89	83
5.	Rodziny niepełne	49	69	47	31	29	27

Źródło: Sprawozdania roczne OPS

Analizując liczbę rodzin objętych pomocą społeczną w okresie od 2008r. do końca 2013r. należy zauważyć, że w tych latach korzystało średniorocznie 485 rodzin. Najważniejsze powody zwracania się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii w latach 2008-2013 przedstawia poniższa tabela.

Powody zwracania się o pomoc społeczną:

Lp.	Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Ubóstwo	33	25	21	23	23	22
2.	Bezrobocie	222	190	208	198	187	212
3.	Niepełnosprawność	147	141	145	118	116	115
4.	Bezradność	60	47	43	24	21	17
5.	Długotrwała choroba	197	202	235	191	157	187

6.	Bezdomność	1	4	3	4	1	6
7.	Alkoholizm	1	1	1	2	2	1
8.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	0	2	2	1	0

Źródło: Sprawozdania roczne OPS

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy z Ośrodka Pomocy Społecznej są: bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Pierwszoplanowym problemem wśród rodzin objętych pomocą jest kwestia bezrobocia.

Aktualna sytuacja społeczno-ekonomiczna naszego kraju wymaga pilnych reakcji na istniejące problemy w gminie, szczególnie na problem rosnącego bezrobocia.

Brak stałej pracy, niepokój związany z jej utratą powoduje, że wiele rodzin szczególnie wielodzietnych z długotrwałym bezrobociem często obydwójga rodziców żyje na bardzo niskim poziomie ekonomicznym.

W celu likwidacji skutków tego zjawiska, pracownicy socjalni wnioskuje o udzielenie pomocy materialnej. Najważniejszą jednak sprawą w walce z bezrobociem jest likwidacja jego przyczyn. Prowadzona jest poprzez pracę socjalną zmierzającą do mobilizacji klientów w poszukiwaniu zatrudnienia jak również do systematycznego kontaktu z Powiatowym Urzędem Pracy.

Kolejną kwestią podejmowaną przez tutejszy Ośrodek jest długotrwała choroba i niepełnosprawność.

W latach 2008-2013 problem ten utrzymywał się w granicach 61% - 69% wszystkich rodzin korzystających z pomocy.

Pomoc udzielana osobom niepełnosprawnym oraz z długotrwałą chorobą uzależniona jest od sytuacji faktycznie związanych z chorobą lub starzeniem się społeczeństwa do tak zwanej „ucieczki w status inwalidy”, czyli łatwiejszą możliwością uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności w celu uzyskania większej ilości świadczeń przysługujących osobom niepełnosprawnym.

W zależności od stopnia niepełnosprawności, rodzaju dysfunkcji, sytuacji rodzinnej i materialnej, osoby niepełnosprawne oraz dotknięte chorobą korzystają ze świadczeń

pieniężnych, takich jak: zasiłki stałe, okresowe, celowe, posiłek dla potrzebujących (pomoc pieniężna), usługi opiekuńcze. Osoby wymagające opieki korzystają z usług opiekunki zatrudnionej w Ośrodku, natomiast wymagające całodobowej opieki są kierowane do domów pomocy społecznej.

Kolejnym powodem przyznawania pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.

Problem ten na przestrzeni badanego okresu dotyczył przeciętnie 7% rodzin korzystających z pomocy tut. Ośrodka, przyznawanej na zasadach ogólnych, takiej jak: przyznawanie zasiłków celowych na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, finansowanie dożywiania dzieci w szkołach, wspieranie rodzin pomocą finansową na zakup żywności na zasadach zawartych w podjętej w dniu 10 grudnia 2013r. przez Radę Ministrów uchwale Nr 221 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu zabezpieczenia małoletnim, zaniedbanym dzieciom z rodzin patologicznych opieki poprzez umieszczanie w pogotowiu opiekuńczym lub rodzinach zastępczych. Również na wniosek pracownika socjalnego możliwe jest ustanowienie przez Sąd Rejonowy kontroli nad rodziną, która wymaga wsparcia z innych instytucji.

Kolejnymi kwestiami podejmowanymi przez pracowników socjalnych są: ubóstwo, bezdomność, alkoholizm oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Ilość środowisk zgłaszających te problemy – w stosunku do wszystkich środowisk objętych pomocą kształtowała się na zróżnicowanym poziomie: 6% z powodu ubóstwa w 2008r.; 5% z powodu ubóstwa w 2013r. wszystkich rodzin objętych pomocą tut. Ośrodka w badanym okresie.

Przedstawiona analiza kwestii podejmowanych i realizowanych przez Ośrodek w badanym okresie została dokonana na podstawie sprawozdań rocznych Ośrodka Pomocy Społecznej.

3.3. Proces rozwiązywania problemów społecznych.

Proces rozwiązywania problemów społecznych nie może powstać bez udziału lokalnej społeczności. Kooperacja i partnerstwo sektora publicznego ze społeczeństwem, inicjowanie

spotkań i konsultacji, to zjawisko konieczne w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej.

Jednym z rezultatów tak rozumianego procesu integracji społecznej jest identyfikacja grup społecznych wymagających wsparcia w ramach polityki społecznej.

W Gminie Bogoria są to:

- bezrobotni bez prawa do zasiłku; należy podjąć działania zmierzające do ponownego włączenia ich na rynek pracy,
- niepełnosprawni; należy zadbać o likwidację barier architektonicznych w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym większą dostępność do obiektów użyteczności publicznej, by chronić ich przed wykluczeniem społecznym,
- osoby młode, absolwenci; należy zadbać o ich czynne włączenie w życie społeczne poprzez ułatwienia przy poszukiwaniu pracy.

3.4. Identyfikacja podstawowych problemów społecznych.

Podstawowe problemy społeczne występujące w Gminie Bogoria to:

- wysoka stopa bezrobocia (383 osoby bezrobotne w Gminie Bogoria - 10,2% stopa bezrobocia w powiecie staszowskim w 2008r.; 450 osób robotnych w Gminie Bogoria - 11,5 % stopa bezrobocia w powiecie staszowskim w 2009r.; 431 osób bezrobotnych w Gminie Bogoria - 12,4% stopa bezrobocia w powiecie staszowskim w 2010r.; 484 osoby bezrobotne w Gminie Bogoria - 12,5% stopa bezrobocia w powiecie staszowskim w 2011r.; 492 osoby bezrobotne w Gminie Bogoria - 13,4% stopa bezrobocia w powiecie staszowskim w 2012r.; 492 osoby bezrobotne w Gminie Bogoria - 13,4% stopa bezrobocia w powiecie staszowskim w 2013r.)
- brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych ludności i ich niedostosowanie do zmieniających się wymogów na rynku pracy,
- niskie dochody ludności i znaczny ich udział w pomocy społecznej, patologie społeczne,
- odpływ ludności do miast, zwłaszcza osób młodych dobrze wykształconych,
- niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się ludności, niski przyrost naturalny),
- zbyt mała liczba i mała efektywność organizacji pozarządowych,
- mała aktywność lokalnej społeczności.

IV. Opis głównych problemów w zakresie polityki społecznej.

Bezrobocie – jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Obecnie należy do głównych problemów społecznych w Polsce. Stopa bezrobocia w Polsce w 2008 roku wynosiła 9,5%, w 2009r. - 12,1%, w 2010r. – 12,4%, w 2011r. – 12,5%, w 2012r. – 13,4%, w 2013r. 13,4%.

Liczba bezrobotnych w Gminie Bogoria w porównaniu do Województwa Świętokrzyskiego i powiatu staszowskiego.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31 grudnia				
	2008	2009	2010	2011	2012
Województwo Świętokrzyskie	77716	83819	82141	83217	86708
Powiat Staszowski	3586	3924	3773	4036	4175
Gmina Bogoria	383	450	431	484	492

Źródło: Urząd Statystyczny w Kielcach

4.1 Bezrobocie

Bezrobocie w Gminie Bogoria jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Straty i skutki społeczne są trudne do oszacowania. Na szeroką skalę pojawia się niepokojąca degradacja nie tylko samych bezrobotnych, ale także ich rodzin. Utrata pracy, przejście na zasiłek dla bezrobotnych a następnie jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa.

Liczba osób bezrobotnych w Gminie Bogoria wynosiła na koniec grudnia 2008r. – 383 osoby, w tym 210 kobiet i 173 mężczyzn. Wśród ogółu osób bezrobotnych, prawo do zasiłku posiadało 56 osób, bez prawa do zasiłku 327 osób, w wieku mobilnym 18-44 lata – 308 osób, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy – 156 osób; na dzień 31 grudnia 2009r. liczba bezrobotnych – 450, w tym 220 kobiet i 230 mężczyzn; 62 bezrobotnych z prawem do

zasiłku, 388 bez prawa do zasiłku; w wieku mobilnym – 370 osób, pozostających bez pracy powyżej 12-tu miesięcy 98 osób (dane: Urząd Statystyczny w Kielcach).

Kobiety mimo lepszego wykształcenia niż mężczyźni doznają większych trudności w znalezieniu pracy. Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zawodowym, drugie miejsce zajmują osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym, następne miejsce zajmują osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Stosunkowo w najmniejszym stopniu bezrobocie dotyka osoby z wyższym wykształceniem.

Z danych uzyskanych od pracowników socjalnych tut. Ośrodka wynika, że bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodzin, co wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Również zauważalne są skutki psychologiczne w rodzinach, bowiem długotrwałe bezrobocie powoduje zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej zarówno dorosłych jak i dzieci.

Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi jak i dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także negatywnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet.

Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, która powoduje sięganie po alkohol.

Liczba bezrobotnych w Gminie Bogoria oraz rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia.

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba bezrobotnych w powiecie staszowskim	3586	3924	3773	4036	4175	4153
Liczba bezrobotnych w gminie Bogoria	383	450	431	484	492	492
Liczba objętych pomocą z Ośrodka Pomocy Społecznej	222	190	208	198	187	211

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie - Sprawozdania roczne OPS

Podstawowym powodem braku pracy jest zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku pracy.

W 2009r. zgłoszonych było 2661 ofert pracy; w 2010r. – 3301; w 2011r.- 1522; w 2012r. – 1613; w 2013r. – 1726 (dane z PUP dotyczą powiatu staszowskiego).

Liczba bezrobotnych wg wybranych grup w latach 2008-2013

Wyszczególnienie, stan na dzień:	Liczba bezrobotnych			
	Gmina Bogoria	uprawnieni do zasiłku	kobiety	mężczyźni
31. 12. 2008r.	383	56	210	173
31. 12. 2009r.	450	62	220	230
31. 12. 2010r.	431	43	203	228
31. 12. 2011r.	450	62	220	230
31. 12. 2012r.	492	62	237	255
30. 11. 2013r.	492	53	244	248

Źródło : Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie

Na podstawie rozeznania dokonanego przez pracowników socjalnych w drodze wywiadów środowiskowych wynika, że największa część bezrobotnych szuka zatrudnienia przede wszystkim korzystając z ofert pracy Powiatowego Urzędu Pracy, znacznie mniejsza część samodzielnie. W młodszej grupie wiekowej za bardzo popularny sposób samodzielnego poszukiwania pracy należy uznać przeglądanie ofert pracodawców zamieszczanych w lokalnych mediach oraz wykorzystanie Internetu, część bezrobotnych nie szuka pracy w ogóle.

4.1.1. Skutki pozostawania bez zatrudnienia

Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W krótkim czasie pojawiają się problemy finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny.

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodziny ale również na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy pozbawia osobę bezrobotną poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powoduje

niemożność podejmowania jakichkolwiek decyzji, pojawia się apatia i zniechęcenie, zmiana rozkładu czasu w ciągu dnia. Bezrobotni często sięgają po używki, głównie w celu rozładowania stresu.

U osób o niewielkich szansach na rynku pracy (zaawansowany wiek, brak kwalifikacji) rodzi się rozczarowanie, przygnębienie, ze względu na nadmiar wolnego czasu sięgają po alkohol. Bardziej aktywnie starają się wykorzystywać swój wolny czas młodzi bezrobotni poprzez przekwalifikowanie się, zdobycie poszukiwanego zawodu.

Złe warunki materialne są jednym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stabilności i bezpieczeństwa socjalnego. Niskiej kondycji psychosomatycznej towarzyszy wzrost zapadalności na niektóre choroby zakaźne, choroby społeczne – nerwice, choroby serca, choroby psychiczne a niekiedy nawet czynną gruźlicę płuc uznaną za chorobę będącą wynikiem biedy i niedożywienia. Jest to wyraźny dowód jak silnie negatywnym doświadczeniem może być bezrobocie. Oprócz dolegliwości somatycznych część bezrobotnych zauważa u siebie pogorszenie samopoczucia. Prawie wszyscy odczuwają lęk i przygnębienie.

Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego, najbardziej bolesnym jest odczuwanie zagrożenia bezpiecznej egzystencji własnej rodziny. Dla podopiecznych OPS-u dotkniętych bezrobociem dużym problemem jest regulowanie opłat za media lub zakup opału. Obserwując zachowanie bezrobotnych korzystających z pomocy OPS-u zauważa się, że stosują ostrzejszy rygor oszczędnościowy mniej wydając na żywność, odzież, leki, sprzęt rehabilitacyjny i kształcenie dzieci. Bezrobocie rodziców dla dzieci i młodzieży kończy pewien etap edukacji niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżenie ich aspiracji edukacyjnych co niekorzystnie odbija się ograniczeniem kontaktów z rówieśnikami, rezygnacją z usług placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Odczuwanie przez dzieci własnej sytuacji jako gorszej prowadzi do stopniowej izolacji środowiskowej co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnym potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Zawęża się krąg wspólnych zainteresowań rówieśniczych, dzieci przestają być zapraszane do wspólnej nauki i zabawy. Zdarza się także, że jednocześnie z odrzuceniem przez rówieśników z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny dzieci popadają w sytuacje konfliktowe w szkole z wychowawcami i nauczycielami. Odbija się to wszystko emocjonalnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu w dalszym życiu.

Bezrobocie w rodzinie (obydwojga rodziców) jest skutkiem osłabienia ich autorytetu. W opinii dzieci zwłaszcza nastolatków taka sytuacja jest przejawem braku zaradności,

nieumiejętności dostosowania się do nowej rzeczywistości społeczno-ekonomicznej. Powoduje to zachwianie systemu wartości młodego pokolenia i obniżenie takich wartości jak: wykształcenie, uczciwa praca, utrata autorytetu rodziców i może być przyczyną niebezpiecznych konsekwencji społecznych.

Obok wcześniej wymienionych skutków bezrobocia występuje jeszcze taki element jak nieplanowane, bez zadaniowe funkcjonowanie rodziny, bez bliżej określonych celów i zadań oczekujących na realizację. Racjonalne planowanie życia rodzinnego może odbywać się jedynie przy założeniu wydolności finansowej rodziny oraz poczuciu stabilności dochodów. Jeśli zachwianie stabilności finansowej rodziny jest krótkotrwałe, nastąpić może czasowe zachwianie realizacji wydolności finansowej, natomiast dłuższe trwające braki mogą wywołać rezygnację z pewnych planów bez szansy na ich realizację w przyszłości.

4.2. *Bezdomność*

Bezdomność, to jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej. Jest najbardziej skrajnym przejawem wykluczenia społecznego, związanym z brakiem dachu nad głową, pracy i innymi patologiami.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, *bezdomnemu* należy się tymczasowe miejsce noclegowe, odzież, posiłek i inne formy pomocy. Niezwykle ważne jest wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla osób bezdomnych, dlatego też ta grupa klientów jest wyjątkowo traktowana przez pracowników socjalnych tut. Ośrodka.

Dla społeczności lokalnej bezdomność stanowi zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju.

Istnieje wiele przyczyn bezdomności, najczęściej występujące to:

- utrata pracy i pogłębiające się ubóstwo,
- alkoholizm i inne uzależnienia,
- zniszczenie więzi rodzinnych (rozpad rodziny),
- bezradność życiowa.

Bezdomność jako powód trudnej sytuacji życiowej bywa podstawą przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

W badanym okresie liczebność osób bezdomnych w Gminie Bogoria jest sporadyczna (w 2008r. – 1 osoba; 2009r. – 4 osoby; w 2010r. – 3 osoby; w 2011r. - 4 osoby; w 2012r. - 1 osoba, w 2013r. - 0 osób). Jednak zjawisko bezdomności istnieje i jest problemem wymagającym odpowiednich działań i dużych nakładów finansowych. Zapewnienie

schronienia, posiłku i ubrania jest zadaniem obowiązkowym gminy i nakłada na samorząd gminy obowiązek stworzenia warunków jego realizacji.

4.3. *Problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin.*

Znaczną część klientów Ośrodka Pomocy Społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Z obserwacji pracowników socjalnych wynika, że najczęściej niezaradność rodziny w wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich wyrażające się między innymi w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, łamaniu obyczajów, norm i wartości przez dzieci i młodzież. Wszelka pomoc w przypadkach bezradności powinna zmierzać do udzielenia rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umocnieniu własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno - ochronnych. W badanym okresie Ośrodek obejmował pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego:

- w 2008r. – 60 rodzin,
- w 2009r. – 47 rodzin,
- w 2010r. – 43 rodzin,
- w 2011r. – 24 rodzin,
- w 2012r. – 21 rodzin,
- w 2013r. – 17 rodzin,

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka.

Tu nawiązuje się pierwsze kontakty z ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego.

Na środowisko rodzinne składa się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne oraz ogólna struktura środowiska. Zaburzona struktura rodziny często występująca wśród świadczeniobiorców Ośrodka niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka. Rodzicom brakuje umiejętności tworzenia własnego klimatu życia rodzinnego, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa i zwracanie uwagi na wychowanie dzieci. Najczęściej w takich rodzinach (zaburzonych)

dzieci pozostawiane są same sobie, większość czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy w szkole, więcej przeżywają porażek w szkole. W takich sytuacjach rodzice nie pomagają lecz podwyższają wymagania w stosunku do ocen i zachowania dziecka lub w ogóle przestają się nim interesować. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadają w konflikt z prawem.

Problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe, najczęściej są przyczyną umieszczenia dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych a dla dorosłych ofiar przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach.

Rodzina dysfunkcyjna nie jest w stanie spełnić swoich podstawowych zadań tak więc:

- nie realizuje właściwie funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- nie przekazuje właściwych społecznie wzorów postępowania.

Praca z rodziną problemową winna zmierzać do uwzględnienia indywidualnych problemów jej członków a także do naprawy różnych systemów, których rodzina jest częścią składową:

- systemu oświaty,
- systemu społeczności sąsiedzkiej,
- systemu społeczności zawodowej.

Formy świadczonej pomocy.

Pomoc materialna w postaci różnorodnych zasiłków pieniężnych realizowanych z budżetu państwa (zadania zlecone) oraz budżetu gminy (zadania własne) ma za zadanie wspieranie budżetów rodzin w celu zapewnienia godziwych warunków bytowych.

W formie pieniężnej w latach 2008-2013 realizowane były następujące świadczenia:

Rodzaj świadczenia	Ilość rodzin / kwota świadczeń w tys. zł					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zasiłki celowe	315/ 235895	318/ 428348	223/ 204667	284/ 275033	257/ 239982	267/ 355611
Zasiłki okresowe	69/ 70608	64/ 68080	59/ 49791	61/ 51507	51/ 55452	40/ 49787
Zasiłki rodzinne	737/ 1888225	682/ 1824613	718/ 1958208	827/ 1885881	731/ 1777381	634/ 1788407
Zasiłki pielęgnacyjne	181/ 332469	175/ 320994	192/ 351594	209/ 384489	216/ 388467	218/ 404379

Stosowanie form pieniężnych wymaga od pracowników socjalnych postawienia szczególnej diagnozy socjalnej danej rodziny z uwagi na niebezpieczeństwo zmarnotrawienia tych środków, gdyż często rodziny dysfunkcyjne wykazują bezradność w sprawach planowania wydatków. W wielu przypadkach pracownicy socjalni wnioskuje o pomoc w formie świadczeń rzeczowych np. na zakup opału, odzieży lub żywności co przynosi lepsze efekty niż świadczenie pomocy finansowej.

4.4. Alkoholizm

Alkoholizm jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej. Polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych, co może doprowadzić do przedwczesnej śmierci spowodowanej wyniszczeniem organizmu.

Chorobę alkoholową charakteryzują takie zjawiska jak:

- codzienne wypijanie alkoholu,
- ciągi picia występujące na przemian z okresami trzeźwości ,
- zmiany tolerancji na alkohol,
- utrata kontroli nad piciem,
- zaburzenia pamięci i świadomości,
- nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji.

Jednym z najczęstszych i najbardziej rozpowszechnionych problemów w Polsce, przynoszącym ogromne straty w życiu osobistym, rodzinnym oraz społecznym jest uzależnienie od alkoholu.

4.4.1. Społeczne skutki nadużywania alkoholu.

Nadużywanie alkoholu często wynika z braku umiejętności radzenia sobie z problemami jakie niesie życie i w ostateczności prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia organizmu. Alkoholik jest osobą niedojrzałą emocjonalnie, skłoną do wahań i wybuchowych reakcji radości lub rozpacz, które mogą prowadzić do gwałtownych, nieprzemysłanych zachowań. Cechuje go także mała odporność na frustracje, kryje w sobie lęk przed wyjściem na jaw jego uzależnienia.

Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki, ale także w życiu społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol mogą pojawić się w różnych dziedzinach. Można mówić o następstwach rodzinnych, problemach w pracy, łamaniu porządku publicznego.

Jedną z głównych przyczyn rozwodów w Polsce jest nadużywanie alkoholu. Wpływa również na pogorszenie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Rodzic – alkoholik ma ujemny wpływ na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia.

W wyniku trudnych doświadczeń życiowych grozi im dezintegracja osobowości manifestująca się w różnego typu zaburzeniach emocjonalnych. Badania wykazują, że co najmniej u 50% chorych na nerwicę dzieci, źródłem choroby jest alkoholizm rodziców.

Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu ludzi, nie respektuje wieku, płci ani statusu intelektualnego. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie jest zauważalne wśród klientów pomocy społecznej. Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się w swojej pracy od wielu lat. Niepokojącym zjawiskiem jest narastający problem uzależnienia od alkoholu i obniżenie wieku pierwszego z nim kontaktu. W rodzinach objętych pomocą z OPS-u pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picciu alkoholu. Szczegółowego znaczenia w tych rodzinach nabiera wzorzec picia alkoholu i niekorzystny wpływ rozbieżności między zachowaniem rodziców a wymaganiami stawianymi wobec dzieci co do spożywania alkoholu, brak kontroli ze strony rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. Problem nadużywania alkoholu wśród podopiecznych jest bardzo trudny do wyliczenia co do liczby rodzin, ponieważ rodziny z tym problemem to również rodziny biedne, wielodzietne, niezaradne życiowo w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, z problemami zdrowotnymi.

Osoby dotknięte chorobą alkoholową mogą liczyć na pomoc specjalistów w Poradni Leczenia Uzależnień (placówki ambulatoryjne) jak również na leczenie w szpitalach stacjonarnych.

W placówkach ambulatoryjnych pacjenci uczestniczą w zajęciach dwa, trzy razy w tygodniu, w placówkach stacjonarnych programy trwają od sześciu do ośmiu tygodni.

Celem terapii jest nie tylko zaakceptowanie przez pacjenta swojego uzależnienia od alkoholu, nauczenie zachowania abstynencji, rozpoznawanie sygnałów nawrotów i unikanie sytuacji sprzyjających nawrotom. Ważnym celem jest też nauka rozwiązywania problemów bez

pomocy alkoholu, umiejętność znajdowania oparcia w sobie i innych, ogólne zdrowienie i nauka osiągnięcia satysfakcji z życia.

4.5. *Niepełnosprawność – charakterystyka problematyki i społeczne skutki.*

Mówiąc o osobach niepełnosprawnych – Strategia odwołuje się do osób posiadających stopień niepełnosprawności orzeczonej przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, komisję ZUS, KRUS oraz inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi.

Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia pełnienia ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

Obserwacje pracowników socjalnych Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami protezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację.

Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Bariery te nie tylko utrudniają ale i niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości.

Niepełnosprawność jest w istocie zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Powodowana chorobami czy dysfunkcjami fizycznymi ma przede wszystkim wymierne konsekwencje funkcjonalne i społeczne.

Powszechnie za niepełnosprawne osoby uznaje się te, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje stałe lub okresowe uniemożliwienie pełnienia ról i zadań społecznych. Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które powodują pogorszenie kondycji finansowej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno- zawodową i miejsce zamieszkania.

W rodzinach, w których żyją osoby z ograniczoną sprawnością spowodowaną chorobą występuje ograniczenie dochodów (utrata pracy i renta inwalidzka), ograniczenie aktywności zawodowej oraz zwiększenie wydatków na leczenie.

Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nie instytucjonalnych form pomocy maksymalnie zindywidualizowanych, dostosowanych do jej potrzeb. Szczególnie trudna sytuacja narasta w rodzinie wychowującej nieletnie dziecko. Często rodzice po uzyskaniu

informacji o niepełnosprawności dziecka przeżywają silne, negatywne emocje. Czasami ulegają poważnemu zakłóceniu relacje między członkami rodziny (najczęściej między małżonkami) oraz między rodzicami i niepełnosprawnym dzieckiem.

Podstawowym problemem osób niepełnosprawnych są trudności w uczestniczeniu w życiu społecznym, zawodowym, kulturalnym a przede wszystkim edukacyjnym. Bariery architektoniczne w szkołach, problemy z dojazdem do miejsca kształcenia, wyposażeniem w sprzęt rehabilitacyjny są efektem izolacji osób niepełnosprawnych.

Podstawowe problemy osób niepełnosprawnych:

- likwidacja barier architektonicznych,
- niedostateczne zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny,
- mało rozpowszechniona i stosowana wiedza o likwidacji barier funkcjonalnych, udogodnień technicznych w domu osoby niepełnosprawnej,
- brak transportu specjalistycznego,
- ograniczenia związane z finansowaniem przez NFZ.

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym, pracownicy socjalni Ośrodka wskazywali na możliwości korzystania z dofinansowania ze środków PFRON na likwidację barier architektonicznych, przystosowaniu mieszkań dla potrzeb osoby niepełnosprawnej.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie.

Osoby niepełnosprawne zamieszkujące teren Gminy Bogoria w latach 2008 – 2013 skorzystały z następujących form pomocy

Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Turnusy rehabilitacyjne						
- liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	7	11	12	10	13	16
- średnie dofinansowanie dla jednej osoby	858	960	1021	1022	1163	1116

Likwidacja barier architektonicznych						
- liczba umów, średnie	3	2	-	-	5	-
- dofinansowanie dla jednej osoby	6800	3230	-	-	3600	-
Likwidacja barier w komunikowaniu się:						
- liczba umów, średnie	2	1	3	-	2	1
- dofinansowanie dla jednej osoby	587	1000	860	-	890	100
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:						
- liczba osób, które korzystały z dofinansowania.	33	23	11	20	21	19

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie

W latach 2008 – 2013 Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii obejmował pomocą osoby niepełnosprawne:

- 2008 r. - 147 osób,
- 2009 r. - 141 osób,
- 2010 r. - 145 osoby,
- 2011 r. - 118 osób,
- 2012 r. - 116 osób,
- 2013 r. - 115 osoby,

(Dane: roczne sprawozdania OPS).

4.6. Problemy narkomani i uzależnień

Narkomania, to nałóg stałego używania narkotyków, czasem całkowite uzależnienie się od nich prowadzi do zaburzeń osobowości, zmian w układzie nerwowym.

Przyczyny występowania narkomanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży są bardzo złożone i często powinny być rozpatrywane indywidualnie, jednakże najczęstsze z nich to:

- trudna sytuacja życiowa,
- skłonność do nałogów ukształtowana w toku wychowania,
- wpływ grupy rówieśniczej,
- moda wśród młodzieży na narkomański styl życia,
- ciekawość.

W badanym okresie na terenie Gminy Bogoria pracownicy socjalni nie odnotowali osób uzależnionych od narkotyków niemniej jednak jest to problem poważny.

Lata transformacji ustrojowych w Polsce dały silny impuls do rozwoju narkomanii.

Masmedia informują o wzroście podaży narkotyków i popytu na nie. Podaż rośnie wraz z rozwojem międzynarodowej wymiany handlowej, rosnącym ruchem turystycznym, otwarciem granic, rozwojem przestępczości zorganizowanej. Na popyt miała wpływ intensywna transmisja wzorców kulturowych. Popyt rośnie wśród ludzi młodych dotkniętych bezradnością pokolenia rodziców, brakiem perspektyw po ukończeniu szkoły. Również reklama farmaceutyków oferujących leki na wszystkie problemy życiowe wzmacnia tendencje do sięgania po środki narkotyczne i psychotropowe.

4.7. Przestępczość oraz przestępczość nieletnich.

Zjawisko przestępczości wśród nieletnich, to problem społeczny.

W ostatnich latach szczególnie podkreśla się specyfikę zmiany struktury i dynamikę tej patologii wśród młodzieży. Przybiera ona coraz bardziej groźniejsze formy, co jakiś czas wstrząsają nami zachowania młodych ludzi przepełnione agresją i sadyzmem. Czyny bez motywu, wymierzone w słabsze fizycznie lub psychicznie osoby budzą strach oraz pytanie – skąd tyle agresji.

W Polsce również narasta problem wspomnianej patologii wśród nieletnich. Na podstawie danych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji w Staszowie ustalono, że w 2008 r. na terenie Gminy Bogoria stwierdzono 18 przestępstw; w 2009 r. – 17 przestępstw; w 2010 r. 29 przestępstw, w 2011r. 26 przestępstw, w 2012r.- 17 przestępstw, w 2013r. - 31 przestępstw.

Rodzaj przestępstwa	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kradzież cudzej rzeczy	5	4	11	12	3	9
Kradzież energii	2	2	-	-	-	-
Kradzież samochodu	1	1	-	-	-	-
Kradzież z włamaniem	5	3	10	5	4	5
Rozbój	-	-	-	-	-	1
Przywłaszczenie pospolite	-	-	-	-	-	3
Oszustwo pospolite	-	-	-	-	-	-
Oszustwo gospodarcze	-	-	-	3	1	2
Uszkodzenie rzeczy	1	1	5	2	5	6
Krótkotrwały zabór pojazdu	1	-	-	-	-	1
Wyrąb drzewa w lesie w celu przywłaszczenia	3	5	2	3	3	6
Paserstwo nieumyślne	-	-	-	-	-	1
Razem	18	17	29	26	17	31

Źródło: Informacja Komendy Powiatowej Policji w Staszowie

Jak wynika z policyjnych statystyk większość przestępstw dokonanych przez młodych ludzi były skierowane przeciwko mieniu prywatnemu i społecznemu, w jednym przypadku przestępstwo dokonane było z użyciem rozboju.

Najczęściej sprawcami przestępstw są osoby nietrzeźwe, które dokonują drobnych kradzieży sklepowych.

W badanym okresie, na terenie Gminy Bogoria nie ujawniono przypadków rozprawiania narkotyków wśród nieletnich.

V. Podstawowe cele „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bogoria”.

Podstawowym celem jest poprawa sytuacji społecznej i polepszenie poziomu życia mieszkańców Gminy Bogoria.

W określeniu strategii w działaniach społecznych na poziomie lokalnym należy uwzględnić następujące elementy:

- wielofunkcyjny rozwój gminy,
- restrukturyzacja lokalnego rynku pracy,
- rozbudowa infrastruktury poprzez utworzenie punktu rehabilitacyjnego przy domu pomocy społecznej w celu umożliwienia ludziom starym, niepełnosprawnym właściwych warunków leczenia,
- zapewnienie dobrej jakościowo opieki społecznej i funkcjonalnego systemu ochrony zdrowia na terenie gminy,
- utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin patologicznych

VI. Program rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Bogoria.

Określony w niniejszej "Strategii" - Program Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bogoria wskazuje priorytety oraz plan działania służący ich osiągnięciu .

Cele szczegółowe zostały odniesione do poszczególnych zidentyfikowanych problemów społecznych.

6.1. Przeciwdziałanie bezrobociu.

Celem planowanych działań w ramach Strategii jest wspieranie bezrobotnych w Gminie Bogoria wskazujące priorytety oraz plan działania służący ich osiągnięciu. Cele szczegółowe zostały odniesione do poszczególnych zidentyfikowanych problemów społecznych.

Podstawowe działania w zakresie walki z bezrobociem to:

- przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej,
- rozwiązywanie problemów bezrobocia systemowo, czyli z uwzględnieniem pomocy dla rodziny bezrobotnego,
- zróżnicowanie form pomocy adresowanych do bezrobotnego,
- koordynatorzy działań na rzecz bezrobotnych to pracownicy socjalni,
- pozostające w dyspozycji OPS – u środki finansowe na pomoc materialną stanowiąc będą ważny instrument służący kształtowaniu postaw i zachowań bezrobotnych – podopiecznych,

- negocjowanie kontraktów określających zasady współdziałania będzie podstawą pracy z bezrobotnym klientem OPS.

Istotnym elementem są również działania mające na celu zwiększenie skuteczności funkcji informacyjnej sprawowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Staszowie. W ramach tych działań należy doskonalić sposoby docierania z informacjami do zainteresowanych.

Właściwie przekazana informacja oraz wyjaśnienie bezrobotnemu jego sytuacji prawnej, uprawnień oraz warunków uzyskania określonych świadczeń powoduje redukcję postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej. Ułatwia im planowanie swoich działań.

W ramach działań podejmowanych w celu mobilizacji podopiecznych do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielnienia się - podstawą pomocy będzie kontrakt socjalny zawierany pomiędzy bezrobotnym a OPS określający zasady współpracy, uzależniający przyznawanie pomocy finansowej od zaangażowania bezrobotnego w poszukiwaniu zatrudnienia. Innym wzmocnieniem aktywnej postawy będzie proponowanie prac interwencyjnych z puli PUP dla najbardziej aktywnych podopiecznych.

W zakresie podejmowanych działań w celu redukcji psychospołecznych skutków bezrobocia planowane jest przeznaczenie środków finansowych będących w dyspozycji Ośrodka w pierwszej kolejności na ochronę dzieci przed skutkami bezrobocia rodziców.

Priorytetem będzie zapewnienie dzieciom:

- podstawowego wyposażenia do szkoły w celu wyrównania szans edukacyjnych,
- ciepłego posiłku w szkole,
- możliwości uczestniczenia w zajęciach świetlic socjoterapeutycznych.

Pomoc dla bezrobotnych nie może ograniczyć się jedynie do świadczeń finansowych. Koniecznym jest także prowadzenie intensywnej pracy socjalnej, której celem będzie kształtowanie u bezrobotnych odpowiedzialności za swój los i umiejętności przystosowania się do samodzielnego życia w obecnej rzeczywistości. Należy położyć nacisk na uczenie prowadzenia gospodarstwa domowego w nowej sytuacji, racjonalnego gospodarowania ograniczonymi środkami finansowymi.

Osoby bezrobotne oraz ich rodziny dotyka wiele ograniczeń w zakresie funkcjonowania społecznego. Sytuacja bezrobocia wywołuje także wiele napięć psychicznych. Rozwiązaniem dla tej części problemów staną się grupowe formy pomocy takie jak: grupy samopomocowe, kursy pomocy bezrobotnemu prowadzone przez Kluby Integracji Społecznej.

Działania z zakresu społeczno – gospodarczego.

W wyniku analizy powyższych czynników podstawą prowadzenia zmian na rynku pracy, sprzyjających łagodzeniu skutków bezrobocia powinny być podejmowane następujące działania::

- rozwój zatrudnienia socjalnego długotrwale bezrobotnych mieszkańców , zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Klubu Integracji Społecznej oraz Centrum Integracji Społecznej,
- wprowadzenie częściowego lub całkowitego zwolnienia obciążeń podatkowych dla nowych podmiotów gospodarczych,
- aktywizacja osób bezrobotnych poprzez organizowanie prac społeczno – użytecznych,
- podejmowanie działań w celu przekwalifikowania osób długotrwale bezrobotnych i pomoc wyjścia z długotrwałego bezrobocia do aktywności,
- wzmacnianie aktywnych programów typu pomoc w zatrudnieniu absolwentów, staże, szkolenia, porady – wzmocni to powiązania na lokalnym rynku pracy,
- wzmocnienie mobilności osób z obszarów wiejskich oraz młodzieży przez dostęp do szkoleń organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

6.2. *Przeciwdziałanie bezdomności.*

Celem strategicznym w walce z bezdomnością jest:

- udzielanie pomocy osobom bezdomnym,
- zapobieganie dalszemu rozwojowi tego zjawiska w gminie,
- zapewnienie wsparcia psychicznego osobom dotkniętym problemem bezdomności,
- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającą przy Urzędzie Gminy w celu realizowania programu terapeutycznego dla osób uzależnionych.

Kierunki działania:

- rozwój zatrudnienia socjalnego osób wychodzących z bezdomności i zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Klubu Integracji Społecznej,
- utworzenie warunków zapobiegania bezdomności w rodzinie poprzez walkę z uzależnieniami,
- pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego dającego szansę na wyjście z bezdomności,
- udzielanie zasiłków celowych na zakup odzieży oraz udzielanie pomocy

rzeczowej,

- utrzymanie lokalnego domu pomocy społecznej dla osób starych, samotnych, pozbawionych opieki, zagrożonych zjawiskiem bezdomności, wymagających pomocy instytucjonalnej.

6.3. *Pomoc na rzecz rodzin i dzieci z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.*

Przestępczość kryminalna jest przejawem patologii społecznej „przemoc w rodzinie jest przestępstwem” - to zamierzone działanie, wykorzystujące przewagę sił przeciwko członkom rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Wszystkich zainteresowanych ideą pomagania ofiarom przemocy domowej oraz przeciwdziałaniu temu zjawisku skupia ogólnopolskie porozumienia osób, organizacji i instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie „*Niebieska Linia*” oraz ogólnopolska procedura wobec przemocy domowej – program „Bezpieczeństwo w rodzinie NIEBIESKA KARTA”.

Pracownicy socjalni współpracując z policją odbywają wspólną wizytę w domu pokrzywdzonych, opracowują plan pomocy i uruchamiają lokalny system wsparcia .

Zjawisko przemocy domowej szczególnie na terenach wiejskich jest ukrywane przez osoby pokrzywdzone, trudno więc określić zakres jego występowania. Przemoc domowa jest powiązana z innymi patologiami np. alkoholizmem, bezrobociem, niezaradnością życiową. Bariera do postawienia pełnej diagnozy sytuacji jest niska świadomość społeczna przejawów oraz niechęć środowiska do wtrącania się w sprawy innych.

Kierunki działania:

- realizacja zadań ustawowych przypisanych samorządom między innymi. „*ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*”
- zorganizowanie Punktu Pomocy Ofiarom Przestępstw i Przemocy w Rodzinie w gminie w celu udzielania porad i informacji osobom poszkodowanym,
- zorganizowanie świetlicy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

6.4. *Pomoc na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym.*

Zadania przewidziane ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży , w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel strategiczny:

- wypracowanie modelu wspólnego oddziaływania pracowników socjalnych, terapeutów na rodziny dotknięte problemem alkoholowym,
- wypracowanie i doskonalenie form pracy z podopiecznym uzależnionym w celu mobilizacji go do podjęcia leczenia odwykowego,
- ochrona dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców,
- wypracowanie form współpracy z lokalnymi instytucjami pomagającymi osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Kierunki działania:

- stworzenie modelu współpracy pracownika socjalnego i konsultanta – psychologa.

Motywacja uzależnionych i współuzależnionych ,podopiecznych Ośrodka do zmiany sytuacji życiowej jest bardzo niska, konieczna jest więc współpraca pracownika socjalnego z psychologiem. Rolą pracownika socjalnego będzie rozpoznawanie faktów z życia podopiecznych problemu alkoholowego i zmotywowanie podopiecznego lub jego rodziny do podjęcia kontaktu z psychologiem. Jeżeli osoby współuzależnione (rodzina) zmierzać będą do przeprowadzenia interwencji w środowisku, wówczas psycholog podejmie pracę z rodziną i skonfrontuje alkoholika z faktami jego życia wskazującymi na uzależnienie od alkoholu.

Spodziewane efekty tej współpracy:

- uświadomienie osobom współzależnym na temat kim jest alkoholik, dlaczego alkoholik to człowiek chory, jaki wpływ ma choroba członka rodziny na współzależnienie całej rodziny i jakie są tego konsekwencje,
- zorganizowanie zajęć dla dzieci z rodzin uzależnionych od alkoholu w celu stworzenia warunków do odreagowania negatywnych emocji nagromadzonych na skutek problemów w domu,
- zorganizowanie spotkań pracowników socjalnych z psychologiem, których celem będzie wskazanie na możliwości i formy postępowania z rodziną dotkniętą problemem alkoholowym, informacje o miejscach, instytucjach, organizacjach mogących również nieść pomoc w rozwiązywaniu piętrzących się problemów,
- umożliwienie osobom kończącym terapię powrót na rynek pracy w ramach Klubu Integracji Społecznej.

6.5. Pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Cele strategiczne:

- wyrównanie szans życiowych osób niepełnosprawnych,
- wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem,
- doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym poprzez utworzenie punktu rehabilitacyjnego przy lokalnym domu pomocy społecznej.

Kierunki pomocy:

- dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych tj. zorganizowanie form rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku w celu poprawy psychofizycznej sprawności uczestników między innymi poprzez rozwiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych,
- szkolenie pracowników socjalnych, które przybliży problematykę niepełnosprawności zarówno fizycznej, psychicznej jak i intelektualnej. Jest to niezbędne do efektywnego

poradnictwa i wspieranie osoby niepełnosprawnej w samodzielnym życiu poprzez towarzyszenie jej w różnych sytuacjach życiowych,

- rozwój pomocy zespołowej – pracownik socjalny z konsultantem (pedagog, psycholog) opracowują wspólnie z rodziną dziecka lub dorosłą osobą niepełnosprawną plan pracy i pomocy. Należy się spodziewać, że efektem takiej pracy będzie akceptacja siebie samego, jako osoby niepełnosprawnej lub wsparcie rodziny, której członkiem jest osoba niepełnosprawna i zmniejszenie napięcia spowodowanego niepokojem co do jej stanu zdrowia,
- wspieranie profesjonalnych form pomocy wolontariatem – zorganizowane grupy wolontariuszy będą wspomagać rodziny wychowujące niepełnosprawne dziecko,
- znoszenie barier architektonicznych w komunikowaniu w miejscach użyteczności publicznej i zamieszkania,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w życiu lokalnej społeczności.

6.6. Zapobieganie narkomanii.

Kierunki działania:

Problem narkomanii jest na szczęście w Gminie Bogoria zjawiskiem marginalnym, jednakże zagrożenie zjawiskiem nakazuje na zwrócenie szczególnej uwagi.

Strategia działania w tej materii powinna obejmować w miarę potrzeb przede wszystkim:

- współpracę środowisk nauczycielskich w zakresie profilaktyki uzależnień,
- promocję zdrowego stylu życia,
- rozwój kultury fizycznej i sportu,
- tworzenie szkolnych klubów zainteresowań,
- skuteczną walkę z osobami zajmującymi się dystrybucją środków odurzających,
- zorganizowanie systemu działań wspierających rozwiązywanie problemów rodzin w zakresie narkomanii dzieci

6.7. Zapobieganie przestępczości i przestępczości nieletnich.

W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców gminy należy traktować w sposób priorytetowy:

- poprawę bezpieczeństwa mieszkańców poprzez ograniczenie przestępczości pospolitej, przestępczości wśród nieletnich, zdecydowane działania przeciwko wykroczeniom,

- umocnienie współpracy służb ze społecznością gminy,
- prowadzenie akcji i kampanii edukacyjnej wśród lokalnej społeczności koordynacji działań i starania mechanizmów pozwalających skutecznie walczyć z przestępczością i wykroczeniami.

Kierunki działania:

Bezpośrednie działanie mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Bogoria to:

- inspirowanie do powstawania grup wsparcia sąsiedzkiego,
- współpraca służb porządkowych z rodziną, szkolnictwem w celu zapobiegania patologiom społecznym,
- kontrola dostępu młodzieży do używek,
- szczególna troska o bezpieczeństwo w szkołach.

VII. Podmioty zaangażowane w realizację „Strategii”

Podmioty uczestniczące w realizacji Strategii to:

- Ośrodek Pomocy Społecznej jako koordynator,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy U.G. Bogoria,
- Komenda Powiatowa Policji w Staszowie,
- nauczyciele (całe grono pedagogiczne),
- rodzice,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ,
- organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

7.1. System monitorowania strategii.

Prowadzeniem monitorowania wdrażania Strategii oraz oceny zajmować się będzie Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia, Opieki Społecznej i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Gminy oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.

Komisja prowadzi będzie monitoring w oparciu o wskaźniki finansowe i ilościowe.

Bazą informacji statystycznej będą informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalone będą w zależności od ich kategorii – kwartalnie, rocznie.

Wskaźnikami oceny monitorowania Strategii będą:

- wymierne ilości zmodernizowanych obiektów i infrastruktury komunalnej dla funkcjonowania instytucji i organizacji ze sfery rozwiązywania problemów społecznych,
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych,
- ilość stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych, liczba osób, którym udało się wyjść z bezdomności,
- liczba osób mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy,
- liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe,
- ilość zorganizowanych kampanii na rzecz profilaktyki antynarkotykowej oraz liczba osób, do których dotarły materiały i ulotki informujące o zagrożeniach związanych z tą patologią,
- liczba atrakcji (zajęć, imprez itp.) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań oraz propagowanie zdrowego trybu życia,
- procentowy wzrost mieszkańców zadowolonych z jakości życia w Gminie Bogoria.

System promocji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Cel działania	Czas realizacji	Źródła finansowania	Podmiot koordynujący
Pozyskiwanie akceptacji dla zmiany w sferze pomocy społecznej	Praca ciągła	Budżet Gminy Budżet Państwa	Ośrodek Pomocy Społecznej
Promowanie Strategii Integracji Społecznej	Praca ciągła	Budżet Gminy Środki EFS	Ośrodek Pomocy Społecznej
Opracowanie programu informatycznego (ulotki, poradniki, ...)	Praca ciągła	Budżet Gminy Środki EFS	Ośrodek Pomocy Społecznej
Organizacja spotkań bezpośrednich ze środowiskami	Praca ciągła	Budżet Gminy Środki EFS	Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje społeczne

VIII. Finansowanie Strategii

Przewidywane źródła finansowania strategii to:

- środki własne (samorządowe),
- środki z budżetu centralnego,
- środki strukturalne Unii Europejskiej.

Możliwość zewnętrznego wsparcia finansowego rozwoju gminy zależy będzie od następujących czynników :

- wielkości środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce,
- rezerwy w budżecie gminy na promocję i przygotowanie projektów rozwojowych.

W Unii Europejskiej pomoc stosowana jest w formie polityk strukturalnych, Polska jako członek Unii Europejskiej może korzystać z możliwości wspierania wysiłku lokalnych władz samorządowych na rzecz rozwoju społecznego w programach:

- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Sektorowy Program Operacyjny „Rozwój Zasobów Ludzkich” z EFS.

IX. Oczekiwane wskaźniki realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W ramach Strategii planuje się osiągnąć następujące wskaźniki:

- poszerzenie i wzmocnienie funkcji gospodarczej gminy w regionie,
- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji,
- uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- poprawienie mobilności zawodowej mieszkańców gminy,
- stworzenie warunków do zdobycia nowych kwalifikacji.

X. Wnioski i uwagi końcowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ukierunkowuje działania władz samorządowych i instytucji opieki społecznej, w tym Ośrodka Pomocy Społecznej na pełnienie aktywnej roli w budowaniu nowoczesnego modelu całego systemu opieki społecznej.

Przedstawione w Strategii, wybrane grupy społeczne, poprzez pryzmat działań strukturalnych, inwestycyjnych i rozwojowych mają szansę poprawy własnej sytuacji a także zaktywizowanie wielu grup podlegających wykluczeniu społecznemu.

Celem Strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestowaniu w kapitał ludzki, system edukacji, poprawę sytuacji materialnej oraz poprawę rynku zatrudnienia. Kierunki działania zawarte w Strategii pozwalają na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, często marginalizowanych i wykluczonych ze społeczeństwa.

Jako zasady, Strategia proponuje wdrożenie partnerstwa lokalnego z różnorodnymi partnerami społecznymi w celu rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców gminy. Ukazuje również źródła pozyskiwania środków na rozwiązywanie problemów społecznych, w tym środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Stwarza to szansę na usprawnienie instytucjonalne sfery związanej z realizacją zadań opieki społecznej, ograniczeniem negatywnych zjawisk społecznych takich jak: patologie, ubóstwo czy długotrwałe bezrobocie.

W ramach prac nad Strategią stworzono przejrzystą identyfikację grup i problemów społecznych oraz ich mapę uwzględniającą specyfikę poszczególnych zjawisk społecznych, jak ubóstwo, bezrobocie, problemy materialne i wychowawcze rodzin, pomoc psychologiczną.

W ramach Strategii zaproponowano również monitoring i ocenę skuteczności realizacji zadań strategicznych.

W ramach wdrażania Strategii należy podjąć następujące zadania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych:

- profesjonalne przygotowanie służb, instytucji i kadr, które będą zarządzać, wdrażać i monitorować projekty strategiczne,
- wzmocnienie systemu organizacyjnego oraz podniesienie nakładów na infrastrukturę techniczną Ośrodka Pomocy Społecznej, który posiada kluczową rolę w procesie wdrażania programu społecznego na terenie Gminy Bogoria.
- wprowadzanie rozwiązań umożliwiających większy udział organizacji niepublicznych (zwłaszcza pozarządowych) w realizacji publicznych usług z zakresu pomocy społecznej.

Od realizacji powyższych założeń i determinacji w procesie wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zależeć będzie efektywność i zdolność instytucji, organizacji i władz samorządowych do rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy Bogoria.

Ważnym zadaniem jest skonstruowanie mechanizmów finansowych pozwalających łączenie środków z różnych źródeł.

Instytucją koordynującą działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych jest Ośrodek Pomocy Społecznej, należy więc zadbać o należyte przygotowanie tej instytucji, uwzględniając wzmocnienie kadrowe i lokalowe.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyczyni się do wdrożenia nowoczesnego modelu polityki społecznej w Gminie Bogoria.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogoria zostanie przyjęta w formie uchwały Rady Gminy. Wdrażane zmiany będą także podlegały uchwaleniu przez Radę Gminy.